

ПІЗНАЙТЕ ПРАВДУ
А ПРАВДА
ОСВОБОДИТЬ ВАС.

ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСТНИК

ЗА НАРІД
І
ЗА ВІРУ.

THE ORTHODOX HERALD

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

РІК II.

ВІННІПЕГ, МАН. ЧЕРВЕНЬ, 1925

ЧИСЛО (15) 6

ЦЕРКОВНА СПРАВА В ГАЛИЧИНІ.

„Діло” з 24 березня (марта) 1925 каже, що під напором протестів Шептицький „признав несвоечасність (!) а тимчасом шкідливість примусового celibату” і тому висвятив всіх жонатих питомців.

„Признав несвоечасність” значить: признав, що тепер невідповідний час, неможливий для заведення примусового (!) celibату. Яснійше се значить — що бачучи, що тепер годі celibат примусом завести, відложив його заведення на пізнійше, на час більше слухний, коли Польша і Рим і Шептицький краще підготовлять ґрунт й уживуть нових (не конче примусових) способів. Виходить таке: celibат має бути, однак: його заведення відложено.

„Діло” радіє навіть, що вже все добре і вигукує: „Витаємо цей важний, глибоко продуманий крок”... Продуманий... себо хитро обчислений! Так і чути глум над українським народом в сім вислові — живий, незакритий глум!

В „Ділі з 12 квітня 1925 є стаття свящ. Г. Яремицького (мабуть з нових, а може і celebса) п. з. „Небезпека релігійного безладдя”, писана, як по змісті видно, на приказ згори, або на платне замовлення. Автор падькає, що до всіх неладів долучаєся і релігійний:

— Українську суспільність обмотують тепер різні релігійні „місіонарі”. Крім ріжнонаціональних латинників, від довшого часу зїзджаються з усіх усюдів, щоби „навертати” нас на „римську віру” (!), — крім автокефальних і загально православнох агітаторів, ведуть свою пропаганду зі щораз більшим розмахом баптисти, методисти та пресбитеріане.

До повисшого треба би додати, що „ріжнонаціональних латинників” зачав спроваджати не хто, як таки сам Шептицький ще 1913 року, спроваджуючи бельгійських Редемптористів і примістив їх в своїй таки митрополічій палаті в Угневі. Між спровадженими були тоді Боский, Бон, Схрейверс, Кінцінгер і др. Обчисленим глумом пахне також подане слів — на „римську віру” — в знаках наведення, неначеб то ніяка „римська віра” не існувала.

Про протестантів говорить автор даліше, що приїздить вони з Америки і мають осідки в більших містах Галичини, а головну увагу звернули на станиславівщину і Львів. Щож сприяє протестантизму? А ось послухаймо що Яремицький пише:

— Завдяки сторонничій політиці теперішнього (!) папи й занадто великій податливості деяких наших єпископів (!, авторитет (повага, значіння) папи і єпископів у нас дуже підупав. Враз з тим підупав у нашого народу авторитет церкви взагалі. Кількадесятлітня протирелігійна робота наших соціалістів не пошкодила тільки нашій церкві, що виступи Риму й нашої єрархії в останньому часі.

Отже чорне на білім — непомільний Рим і свої єпископи хруні разом з Шептицьким нищать греко-католицьку церкву в Галичині! Вони роблять се з обчисленням — порозбивають нарід, а потім скажуть: нема в вас ладу, нема сили, отже ставайте римо-католиками Поляками! І так вас мало що є!

Даліше виходить, що протицерковна робота соціалістів не така безбожна, грішна і руйнуюча, як робота папи, Шептицького, Хомишина, Коциловського і взагалі Риму і папської католицької церкви! Соціалісти святі в порівнянню з Римом! Ось де безвірство, де безбожність, де гріхи, де царство злого духа!

Даліше каже автор:

— Говорити сьогодні до наших свідоміших одиниць про католицизм, про папу, про єпископів, це річ дуже нелегка і невдячна... І тому не дивуватися, що „місіонарі” збирають обильні овочі.

Виходить даліше, що лише перед темними можна ще крутною боронити папи і католицизму, бо темний не знає, що де робиться, а свідомий прецінь знає, що папа, католицизм і зокрема галицькі владика, се явні, завзяті безбожні його вороги. Те саме в Галичині, те саме і в Канаді!

Та слухаймо даліше:

— Наше духовенство мусить боронити своєї позиції (перед папою?) і позиції своєї церкви (як української, чи як католицької?). Воно обов'язане з огляду на добро церкви і народу відперти наступ американських „місіонарів”, принаджених в Галичину неоглядним поступованням П'я XI і наших єпископів.

Кому не посукуив Бог розуму, той скаже: Ні! „Доки не проженуть папи і хрунів-владик, з цілим католицизмом, — доти і протестантизму прогнати буде годі. Починати треба

від того папи, що принаджує протестантів”.

Та щоби відперти протестантів, то:

— Духовенство мусить мати поміч і від світської інтелігенції. Однак дехто з нас цього не розуміє... Треба-ж тямити, що де двох бється, там третій користає.

Ось таку раду і пораду дає автор статті! Він радить, щоби інтелігенція здуріла і забула, що се власне папа і хруні-владика принаджують протестантів для ослаблення і знищення греко-католицької церкви і взагалі української сили і щоби та інтелігенція починала борбу з тим протестантизмом, якому папа з своєю братією цілою душею радий. І вийшлаб тоді така комедія: Папа сприяє протестантам, а Українці відпирають протестантизм для добра папського католицизму. Дійсно хитрий плян — принаджити протестантів і тоді викликати борбу між ними й Українцями, а тоді самову (папі і Полякам) скористати.

Та мабуть Українці вже настільки повинні бути мудрі, що поведуть борбу не тільки проти принаджених, але і проти того, хто принаджує.

Інтересні статті про церковну справу є майже в кождім числі перемиського „Українського Голосу”. В 12 ч. др. Андрій Чайковський, п'ятує таке безглузде: в Станиславові на протестаційнім вічу греко-католики домагалися, щоби Поляки передали їм православні церкви, які Польша повідбирала від православних на Волині і Холмщині. Каже він, що се і несправедливо і безкористо. Вийшлоб, що не чужий, але брат брата рабує. Даліше — як можуть греко-католики обсадити православні церкви греко-католицькими священиками (і для кого?), коли в Галичині їх брак! Чайковський каже:

— Бачимо, що унія нікому вже непотрібна. Рим її не хоче, бо папа сказав, що лише римо-католики є справжніми католиками. Польша теж не хоче унії.

Даліше Чайковський каже, що греко-католицька церква доти була нам потрібна, доки народови була з неї користь. Та до сього йде, що нарід користи з неї не буде мати, лише шкоду.

— Але ми мусимо мати нашу народну церкву — каже автор — а коли нею перестане бути греко-католицька, то ми пошукаємо собі иншої, де і наш обряд і наші церковні традиції і наша народність українська будуть збережені... Унія була мостом до переходу з православ'я на римо-католицизм. Той міст тепер так розгойдався, що шарварком його не направиш... Тепер булаб для нас шкода, колиб ми причинилися до поширення унії, де її нема... Для унії не відцураємося соборности України.

В ч. 13 перемиського „Українського Голосу” в статті: „Чи ми раби?” читаємо:

— Достойну відповідь Ватиканови дав малий римо-католицький нарід литовський. Отже ми були би підлими підніжками, колиб прийняли мовчки поличник Риму. Коли „польський папа” вірить лише в католицизм Поляків, то нам не з ним дорога.

В ч. 15 перемиського „Укр. Голосу” в статті п. з. „Хамство” оповідаєсь, як єп. Хомишин вигнав на чотири вітри з сирітського захисту в Станиславові хлопця сироту, Лоточинського, за те, що його брат теолог не хотів стати celebсом. Хлопця Хомишин казав вигнати серед ночі. Такий поступок єпископа стаття зве „хамством” — а се те само, що єпископа називати „хамом”. В иншій місци названо Хомишина „сатрапом”.

В тім же 15-ім числі є ще стаття станиславівського богослова, в якій показує він, як там виховуєсь священиків. Ось що там між иншим читаємо:

— Головні засади нашого семинарського виховання такі: 1.) Ти є дурний, бідний, безпомічний раб, бо в противнім разі не був би ти в семинарі. Тому мусиш бути безгранично слухняний і вдячний за всі ласки тим, що тебе тут удержують і тим, що тебе тут прийняли. 2.) Мусиш бути celebсом, хоч може тобі видається, що будеш найнещасливішим чоловіком і упавшим священиком. Байдуже, який твій характер, які здібности, лиш щоби ти був celebсом, бо я так хочу, так мені треба. 3.) Коли хочеш у мене бути в ласках, мусиш доносити мені, що роблять, або говорять священики, особливо жонаті, а по їх карках зайдеш до значіння у мене. — В такім моральнім багні ми були!

Подібного є більше, але переповісти всего годі. Та з поданого вже видно, що там люде думають і що робиться. Певна річ, що кожда така стаття розгойдує міст унії більше і більше. Та чим скорше він завалиться, тим скорше припиниться протестантська робота. Бо тоді лише люде не пійдуть за чужим, коли будуть мати рідне своє.

ПРОМОВА ЕПИСКОПА ШТРОСМАЕРА ПРО ПАПСЬКУ НЕПОМИЛЬНІСТЬ.

(В червні 1870 р. відбувся в Ватикані собор, який установив догму про папську непомильність. Проти установлення такої догми боровся завзято словінський єпископ Штросмаер і виголосив на соборі понизшу промову, в якій ясно показує негідність папи присвоювати собі право непомильності).

Високоповажані Отці і Браття! Не без тремтіння, однак з чистою і спокійною совістю перед живим, всевидючим Богом, я отворяю свої уста серед вас на сім торжественнім зібранню. Від самого початку, як я отримав право засідати з вами, я уважно слідив за промовами виголошеними на сім зібранню, надіючись з великим бажанням, що з часом і на мене зійде з висоти луч божественного світла, яке просвітить очі мого розуму і дозволить мені погодитися з постановою сього святого вселенського собора з повним зрозумінням діла.

Проникнутий чувством відвічальності, за яку я буду мусів відповідати перед Богом, я взявся за виучення Святого Письма, Старого і Нового завіту, з найбільшою увагою, шукаючи в тій неоціненій скарбниці правдивої відповіді на питання: чи дійсно святий первосвященик (себто папа Пій IX. — „П. В.“), який є председателем сього зібрання, є наслідником св. Петра, намісником Ісуса Христа і непомильним учителем церкви?

Для вирішення сього важного питання я був примусений знехтувати теперішній стан річей і з світlichem євангелієм в руках перенестися в ті часи, коли не було ні ультрамонтанізму*), ні галиканізму**) і коли учителями церкви були: св. Павло, св. Петро, св. Яків і св. Іоанн, — учителі, котрим ніхто не може відбирати божественного авторитету не віддавши під сумнів того, чого учить находячися передо мною біблія і що Тридентський Собор визнав правилом віри і моральності.

І так я відкрив ті святі сторінки. І що-ж? Я не знайшов в них нічого, що потверджувало би науку ультрамонтаністів. Що більше, на моє превелике здивування, при перегляданню тих апостольських часів, я не знайшов найменшого натяку про папу, як наслідника св. Петра і намісника Ісуса Христа, так само, як не знайшов ніякого натяку про Магомета, якого тоді ще не було.

Ви, монсиньор Менінг, скажете, що я богохульник; ви, монсиньор Пій, скажете, що я безумний. Ні, монсиньори, я ні богохульник, ні безумний. Перечитавши Новий Завіт я підношу руку перед сим святим роспяттям, і присягаю перед Богом, що я не знайшов в Новім Завіті найменших слідів папства в такому виді, в якому воно проявляється в теперішнім часі.

Не відкажіть мені уваги, високоповажані Браття, і вашим наріканням та вигукуванням не оправдуйте тих, котрі, так як отець Гацінт, говорять, що сей собор не є вільний) (то є, нема на ньому свободи слова — П. В.) і що ваші голоси були звербовані в його користь з самого початку (in preecedenza imposti). Колиб воно дійсно так було, то се благородне зібрання, на котре тепер звернені очі цілого світу, моголоб на правду наразитися на найбільш соромницьке недовіря. Коли-ж ми бажемо зробити сей собор великим, то мусимо мати свободу слова.

Дякую його преосвященству архієпископови Дюпанлу за знак згоди, який він дає своєю головою; се заохочує мене і я продовжаю.

І так, прочитавши всякі книги з такою увагою, якою Бог мене нагородив, я не знайшов в них ані одного розділу, ані одного стиха, де Ісус Христос давав би св. Петрові першество між апостолами, його співробітниками.

Коли Симон, син Іонин (себто св. Петро — П. В.), був справді тим, чим по нашому віруванню в теперішнім часі є його святість Пій IX, то дивно, чому Господь не сказав йому: „Коли Я відійду до Отця Мого, то всі апостоли будуть мусіли повинуватися тобі, так як повинуються Мені. Я оставлю тебе Своім намісником на землі“.

І не тільки що Ісус Христос не сказав про се нічого, але також, коли Він обіцяв престоли всім Своім апостолам, судити дванадцять родів Ізраїлевих, то Він обіцяв їм всім рівне право, не споминаючи, що між тими престолами престіл св. Петра буде висший від других.

А по всій правдоподібності, колиб Він хотів був зробити св. Петра першим між апостолами, то був би обявив се. Стжеж до якого заключення ми мусимо прийти в наслідок сего промовчання? А до такого, що, силою самої логіки, Ісус Христос не бажав зробити Петра головою апостолів!

Коли Христос посилає апостолів проповідувати еван-

геліє, то Він всім дав однаку власть вязати і розвязувати — і всім дав обітування Святого Духа. Позвольте мені повторити: Колиб Він бажав поставити Петра Своім намісником, Він доручив би йому головне начальство над Своім духовним воїнством.

Христос, так говорить Святе Письмо, заборонив Петрові і прочим апостолам панувати і стреміти до панування, чи мати власть над вірними, подібну поганським царям (Луки XXII, 25). А колиб святий Петро був вибраний папою, то Господь Ісус не казав би був сего, а то тому, що по нашому переказу, папство держить в руках два мечі — символи духовної і світської власти.

Одно надзвичайно здивувало мене. Роздумуючи над тим, я спитав себе: Колиб апостол Петро був справді вибраний папою, то чи дозволено було прочим апостолам посилати його разом з Іоанном в Самарію проповідувати Євангеліє Сина Божого? (Діяння VIII. — 14).

Що подумалиб ви, високоповажані Браття, колиб в сю хвилину нам було дозволено післати його святість Пій IX і його преосвященство монсиньора Плантіє до царгородського патріярха просити його, положити кінець східній схизмі? Але ось другий, ще важніший факт.

В Єрусалимі збирається вселенський собор вирішити питання, яке розднувало вірних. Хто скликав би той собор, колиб св. Петро був папою? Святий Петро. Хто проводив би ним? Святий Петро, або його легати. Хто укладав би і оголошував би постанови собора? Святий Петро. Так, але сего не було. Апостол Петро брав участь в соборі так як і другі апостоли, і не він скликав собор тільки св. Яків. А коли були оголошені постанови собора, то вони були оголошені від імені всіх апостолів, старших і братів (Діяння XV), а не від імені св. Петра.

А чи так ми поступаємо в нашій церкві? Чим більше я студіюю Святе Письмо, високоповажані Браття, тим більше я переконуюся, що в Святім Письмі син Іонин (св. Петро) не представлявся першим. Тоді, коли ми вчимо, що церква основана на св. Петрі, св. Павло, о авторитеті котрого не можна сумніватися в післанню до Єфесян говорить (II, 20), що вона основана на підвалині (основі) апостолів і пророків, а угольний її камінь є сам Ісус Христос.

Тойже апостол (Павло) так мало вірує в першество св. Петра, що явно ганить тих, котрі говорять: ми Павлові, ми Аполосові (I. Коринтян I, 12), рівнож і тих, котрі говорять: ми Петрові. Отже коли би св. Петро був намісником Господа Ісуса Христа, то св. Павло не важивсяб ганити так сильно тих котрі приналежали до його особливих прихильників.

Сей самий апостол (Павло) вичислюючи служителів в церкві, згадує апостолів, пророків, євангелистів, учителів і пастирів.

Чи-ж можна подумати, високоповажані Браття, що св. Павло, великий апостол, котрий провідував між поганями, забув би згадати о першім із тих служителів — о папі, колиб папство було божественним установленням? Ні! Таке забуття мені здається так само не можливо, як колиб історик сего собора не згадав ані одним словом про його святість Пій IX. (Декілька голосів: Замовчи, еретику, замовчи!).

Успокоїться, високоповажані Браття, я ще не скінчив. Забороняючи мені продовжати, ви доказуєте перед світом, що поступаєте не справедливо і замикаєте уста найменшому членови сего собора. Я продовжаю.

Апостол Павло в своїх післаннях до різних церков не згадує нічого про першество Петра. Колиб те першество існувало, колиб, одним словом, церква мала в своїй організації зверхника, непомильного в науці, то чи великий апостол, що проповідував між поганями, забув би згадати о тім? Та що я говорю? Він по всій правдоподібності написав би був довге післання о тій найважнійшій справі. Бо коли будується будівля церкви, то хіба-ж можна забути основу і фундамент для неї?

Отже, коли ви не кажете, що апостольська церква була еретицька, чого ніхто з нас не хоче і не осмілиться казати, то ми мусимо признати, що церква ніколи не була кращою, чистішою, святішою, як в апостольських часах, коли не пап. (Крики: Неправда! Неправда!) Хай монсиньор Лавали не відрікається від сего. Коли хто з вас, високоповажані Браття, осмілюється думати, що церква, маючи в теперішнім часі за голову папу, є сильнішою в вірі і чистішою в моральності, чим церква апостольська, той хай скаже се явно, перед цілим світом, бо се зібрання служить центром, з котрого наші слова розлетяться від бігуна до бігуна. Я продовжую.

Я не знайшов найменшого сліду чи натяку про папську власть ні в однім з післань св. Павла, св. Іоанна і св. Якова. Св. Лука, історик місіонарських подвигів апостолів, також мовчить дотично сего найважнішого питання.

(Далше буде).

*) Ультрамонтаністи — скрайні прихильники папського авторитету.

**) Французський католицький фанатизм.

I. М. Пігуляк.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА НА БУКОВИНІ — А БУКОВИНЦІ В КАНАДІ.

(Продовження).

X. До недавна тільки в усіх українських парохіях полудневої Буковини відправлялось богослуження по румунськи а в Застанещині, Кіцманеччині, Вашківщині та Вижниччині, мішано, коли сего зажадали три присутні Румуни в церкві. Тепер по цілій Буковині богослуження в церквах й урядовання в церковних урядах відбуваються тільки по румунськи. Українських богословів не висвячують, висвячених не хочуть посылати на парохії. Для українських священників постановлено іспити румунської мови, при іспиті тих, котрі їм не до вподоби, перепалили й повиганяли, а прочих, котрі не підписали заяв, що вони Румуни, поперено сили в Румунію а їх місце заповнили Румунами, які мають з гори накази перемовляти українське населення на румунське. Старославянські книги приказано передати церковним властям.

XI. Перед поділом буковинської архидієцезії на дві автономні, буковинська архидієцезія називалася греко-орієнтальна, сьогодні перемінили її на чисто національну румунську, *arhidieceza-ortodox-romana*, хоч більш як половина в сій архидієцезії православних Українців.

XII. Статут виборчий церковного конгресу давав передом хотіти сяку таку можливість мати й поважне число свого представництва на конгресі (було 6 Українців) тепер вони перемінили так, що 300,000 Румунів будуть мати на конгресі від 29—30 заступників, а 305,000 Українців всего на всего заледви 2—3.

XI.

Буковинське правительство ще перед цілковитою злукою (уніфікацією) з Старою Румунією передало було релігійний фонд митрополитові Репті під тим усливям, що фондом буде завідувати виділ чи делегація церковного конгресу. З сеї то причини, а ще й сьої, що Румуни забажали зробити буковинську греко-орієнтальну-православну церкву, чисто національну румунську, — було й скликано в році 1921 конгрес. Перед конгресом було назначено вибори після старого статута, ще з року 1871, на підставі якого дозволялося вибирати на конгрес 48 депутатів, а то 24 світських, а 24 клерикалів.

Вибори випали для Українців дуже погано — бо з світських не було вибрано ані одного Українця. Наставлені урядові депутати одержали при помочі жандармського та сігуранцького терору значну перевагу за українських, хоч їх ті Українці й піддержували. Терор переміг. Із українських священників були вибрані др. Р. Григорій, др. Е. Козак, проф. П. Катеринюк, др. С. Смерека, прот. Т. Драчинський та прот. О. Козак, три їх кандидати перепали.

Тут румунський терор вже не міг одержати побіди хоч як він й змагався — свідоме священство побідило — конгрес зачався торжеством у церкві 3 жовтня а докінчився 25 жовтня спільним фотографуванням. Предсідником конгресу був Владика а правительственным комісарем міністер Дорі Попович. Конгрес уконстатувався й поділився був на чотири комісії, які мали виробити статут органічний й виборчий та регулямін для завідування релігійним фондом а також регулямін для внутрішнього порядку на конгресі. Пленарних засідань було 12. Ухвалено всі пропозиції комісій так, як собі бажали ті, що скликували конгрес. Права української половини буковинської архидієцезії зігноровано зовсім. Протести й голоси шістьох українських священників осталися без успіху, що можна було вже знати наперед. Правда, що ці протести наробили багато крику в *Glasul-i Bucovinei*, правительственным румунським дневнику запеклих шовіністів — однак більш нічого. Після нового виборчого статута порозривано українські повіти й прилучено їх до румунських у виборчі округи, через що Українці не зможуть ніколи мати своїх депутатів на конгресі — хіба при добрій агітації й свідомості одного, двох-трох і то тільки в кіцманецько-дністрянським окрузі, де 87% голосуючих Українців останеться ще й при новій зміні статута.

Треба ще зазначити, що на конгресі між румунськими світськими відпоручниками, а між духовенством йшла завзята боротьба за так звану демократизацію церкви — тому для замилення очей мірянам ухвалено на будуче ніби $\frac{2}{3}$ світських, а лиш $\frac{1}{3}$ духовних депутатів, однак в будучім конгресі буде все таки 14 духовників, два світські іменовані королем на предложення Владики а із 16 вибраних мірян будуть два консервативні церковні патрони. Прочі будуть такі, яких захоче духовенство, бо воно буде уложувати виборчі лісти й буде предсідателями виборів мірян.

До того виборчі округи дуже великі й прештучно скомбіновані. Всіх депутатів буде на будуче 32; 4 духовні вірілісти, два духовні а два світські іменовані королем а вибирати будуть вісьмох духовних і 16 мірян, між ними й двох патронів. Депутати будуть вибрані на 6 літ.

Запевнено, що в будучім конгресі буде горою консерватизм, однак для Українців однаково: чи румунський демократизм, чи консерватизм, та не однаково чи буде толеранція, чи шовінізм.

XII.

Найважнішою справою на сім церковнім конгресі були переміни назв „Буковинської Греко-Орієнтальної Архидієцезії” та „Буковинського релігійного фонду”. З сього то повстав й великий шум та крик, як на конгресі так і в румунській шовіністичній пресі. Причини були ті, що українські відпоручники на конгресі старалися всіма силами не допустити до сеї зміни своїми протестами, бо хоть вони знали вже наперед, що з їх протестів не вийде жадного хісна, то старалися хоть бодай добитись, запротоколовання сих протестів, щоб зробити хоч се добро для українського народу, щоб задокументувати, що Румуни насильством загартвали наші права та нашу православну українську церкву — щоб будуче покоління не осудило, що на сім конгресі Українці самі вложили в румунські руки українські права на полі буковинської архидієцезії та допомогли її зрумунізувати.

На підставі виробленого нового статута спеціальною комісією на сім конгресі буковинська-греко-орієнтальна архидієцезія перемінюється на архидієцезію румунську: „*Arhidieceza-Ortodox-Romana*” а буковинський релігійний фонд на „Румунсько-Православний”.

Ся переміна буковинської архидієцезії противиться старому статуту — та була досі ніколи не уживаною а зявляється, як щось зовсім нового. Через те українські відпоручники не могли згодитися на таку переміну, бо в сій зміні, назву архидієцезія греко-орієнтальна відкинулось а перемінилось на нову й то національну румунську не зважаючи на те, що більш як половина сьої архидієцезії належить до українського народу. Українські відпоручники виступали на сім конгресі з докладними, совісно обробленими протестами, а то: „Проти насильної румунізації Української Церкви, проти переміни буковинської архидієцезії на національно-румунську та проти зміни назви релігійного православного фонду”. Головними бесідниками, що виступали на конгресі були др. Евген Козак, проф. старославянської мови на черновецькім університеті, та др. С. Смерека, що демонстрували свої протести оперті на історичні жерела (головно проф. др. Козак) на які того дня жаден Румун не відважився відповідати.

Для того, що сей протест має своє історичне значіння, в якім жерела найкраще доказують, що Українцям на Буковині належить ся дієцезія й що Румуни не мають жадного права не то до буковинської архидієцезії, щоб її перемінити на чисто національну румунську, але й до північно-західної території Буковини, до якої вони натягають свої історичні права, щоб лиш задержати її під своїм обухом — я й подаю сей протест др. Козака в скороченню:

(Дальше буде).

ДУМКИ І СПОСТЕРЕЖЕННЯ.

Обороняючи конкордат між папою і Польщею о. Сембратович в 36 ч. „Америки” каже, що постанови конкордату готові (!) вийти греко-католицькій церкві на користь а то хоч би тому, що конкордат застерігає „забезпечення... сиріт по католицьких священниках грецького обряду”! Ось як воно, а ми думали, що по целебах (бо в греко-кат. церкві вже заведено целібат) сироти не лишаются...

„Канадійський Українець” за попередного свого редактора (котрого саме не знаємо, бо имже ність числа) оголошував „Історичний Контест” цілю якого було приєднати нових передплатників і заінтересувати читачів українською історією. Як виходить, теперішній редактор „Канадійського Українця” брав живу участь в згаданім контесті і відкрив багато нових даних з життя наших предків, про які не знає навіть Грушевський. Ось що читаємо в 16 ч. „Канадійського Українця” в статті п. з. „Про Целібат”: „Цілий наш народ по скасованню панщини пив і свою кєрваницю, батьківщину БУТЛЕГЕРАМ носив”.

Бачите, що то наука значить. Ми думали, що бутлегери — се продукт прогибційних законів Америки і Канади, а воно не так. Редактор „Канадійського Українця” відкрив, що бутлегери були вже сейчас по скасованню панщини і то таки на нашій славній Україні. І хтось сказав би, що Америка поступовий край, а вона навіть своїх питомих бутлегерів не потрафила випродувати і відновила тільки тих, які в нас вже в старовину були.

„ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСНИК”

орган Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Виходить щомісяця.

Видає Українська Православна Видавнича Спілка.

Редактор, Свящ. В. Кудрик.

Передплата 1 долар за 12 чисел.

THE ORTHODOX HERALD

Official organ of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada
Published Monthly.

Published by the Ukrainian Orthodox Publishing Co.

Rev. W. Kudryk, Editor.

Subscription 1 Dollar for 12 issues.

Адресуйте: — Address:

THE ORTHODOX HERALD

379 PARR STREET,

WINNIPEG, MAN.

РИМСЬКИЙ КАТОЛИЦИЗМ І БІСУРМЕНСТВО.

МЕККА І РИМ — ОГНЕМ І МЕЧЕМ.

Коли Христос вислав учеників вчити народи, то казав:
— Хто прийме вас, з тим буде благословення Боже, а хто не схоче науки вашої послухати, тих лишайте і йдучи — порох з ніг ваших пообтрясайте.

Не казав Христос, що хто не схоче апостольської науки слухати, того треба вбивати, палити на вогни.

І церква Східна, Православна мала завсігди на увазі приказ Христа. Вона не організувала ніколи війн для винищення тих, які не хотіли її послухати; вона не оправдувала насильства.

Інакше було з церквою Західною, Римською.

Початок, заснування і скріплення християнства належить до Сходу. Там жив Христос, там жили апостоли і великі християнські мужі після апостолів — св. Іван Золотоустий, св. Василій Великий, св. Григорій і другі. Там християнська церква заснувалася на праці і науці апостолів; там повстали перші форми християнського богослуження і т. п. Апостол Яків мав бути першим, що зложив Службу Богу.

До Риму християнство перенеслося поволи, мабуть купцями, що зі Сходу туди переїздили. Апостол Павло прибув до Риму аж опісля, а чи був ап. Петро, про се в історії нема нічого певного.

Дотогож первісне християнство в Римі було на лад Сходу. Досить згадати, що до 30-го століття по Христі богослуження правилось в Римі по грецьки.

Однакож вже в дальших століттях римська церква почала шораз більше відходити від науки Христа й апостолів і робити те, що Христос й апостоли осуджували. Згадати хочби, що вже 220 року по Христі римський єпископ (по пізнішому папа) Калікст пробує заборонити женитьбу священників, а Григорій VIII (Гільдебранд) 1074 року силою і насильством заводить целібат — наперекір словам ап. Павла, який каже, що і єпископ може бути жонатий. Досить вчасно римські єпископи почали приписувати собі неограничене старшинство над всіми другими єпископами і говорили, що таку власть мають через ап. Петра від самого Христа. А 606 року папа Бонифатій III. прийняв титул „вселенського” в розумінню одинокого найстаршого зверхника.

За старшинством церковним (якому ще папа Григорій Великий противився) прийшло старшинство світське. Папи почали казати, що Бог дав їм дві найвисші власті — духовну і світську, два мечі — духовний і сталевий. А чогось подібного не знали і не вчили апостоли ні Христос і такого не допускала ніколи Східна Православна Церква.

Поволи прийшло до того, що римська церква лишилася лише з імени християнською, а на ділі почала доплати християнські заповіді, або перекирчувати їх. Почались брехні, гордість, насильство. Ось що пр. каже про себе папа Іннокентій III:

— Се до мене сказав пророк: „Я поставив тебе понад царствами і народами; виривати і нищити; будувати і засуджувати”. До мене також сказано: „Я дам тобі ключі царства небесного”. Так отже поставлено мене між Богом і чоловіком; низше Бога, висше чоловіка. Так! висше чоловіка, бо я можу судити всіх, а мене ніхто!

— Я жених, бо маю шляхотну, багату і величаву подругу — найсвятішу римську церкву, матір і володительку всіх вірних. І вона принесла мені дороге віно — повноту прав духовних і великі розміри прав світських.

Про згаданого ж папу каже історія, що був він незвичайно славолюбимий, гордий, ненаситно лакомий на гроші і готовий на все зло. („Супер омнес морталес амбіціозус, ет супербус...”).

А папа Урбан VIII каже:

— Бог поручив св. Петрові і його наслідникам два мечі — духовний і світський. Першим має орудувати церква, другим світська власть для церкви, відповідно бажанню папи. — (Унум санктум...).

І чи говорив в такім тоні Христос, чи котрий будь з

апостолів, чи пізніших східних отців церкви?! Так гордо, так зарозуміло, подібним тоном і способом?

Наперекір же християнському виrozumічню римська церква поставила собі за засаду насильство. От приміром на Літеранськiм Соборі постановлено, що:

— Всі князі, судії і цивільні власті повинні зложити присягу, що будуть щиро і всіми способами винищувати своїх підданих, яких буде уважатись еретиками. Колиб же сего не виповнили, тоді піддані не повинні їх слухати.

А на Констанцькiм Соборі рішено що:

— Хто знайде еретика, може забрати його майно, а з ним зробити, що хоче.

І подібних постанов римська церква має багато.

До еретиків папи числять і православних, а як на практиці видно, то і греко-католиків. Вірний отже римській нехристиянській науці Кунцевич радив польському королеви, щоби православному нарід з його власних земель повитаняти. Колиж народ убив свого мучителя (Йосафата), то папа Урбан VIII писав до польського короля Жигмонта III:

— Вставай, вставай, преславний королю... хапай за оружі і щит і коли сего вимагає спасення народів, огнем і мечем нищ заразу схизми. Чули ми, що там існують схизматичкі (значить: православні!) брацтва і готовляться нові закони проти уніятів. Нехай твоя королівська повага зломить сю зарозумілість!... — (Берест. Унія, Ліковський, стор. 244).

І коли нині (тай не лише нині!) Польща нищить український нарід, забирає церкви, замикає школи, впроваджує целібат, приймає конкордат, що вона лише поступає по законах і приказах безбожного Риму. Значить — нехристиянські засади Риму даються добре в знаки українському народові. Українці протягом соток літ мали нагоду на власній шкiрі переконатись, яке в католиків поганське християнство.

В турецькій вірі є засада наvertати огнем і мечем на магометанство. Хтож не хоче стати магометанином, того треба вбивати.

Ту саму магометанську засаду має і римська церква. Або йди за мною, або вбю, спалю на вогни! І вбивала і палила на стосах і нині вбиває, де лише може. І разом зве себе неправедно християнською, Христовою.

І як Турки йшли розбійничими походами в чужі краї, між чужі народи наvertати їх, або вбивати, так робив і папа: він кличе до польського короля, який розбійничим способом вліз на чужу землю: **Вогнем і мечем нищ заразу схизми, розбивай православні церковні брацтва на чужій для тебе, а для них на рідній їх землі!**

Себто: лизь до чужої хати, де тебе не хочуть, лизь на чужу землю й мечем та огнем мордуй людей, які не хочуть римським папам піддатися!

Хібаж се християнство? Хіба Христос подібного вчив? Хіба вчили апостоли? Хіба вчить апостольська православна церква? Але так вчить церква католицька римська! Так вчить папа, так вчать і роблять ті, які кланяються папі!

Така наука і така робота, се магометанська, бісурманська робота! Мекка — столиця східного бісурманства, Рим — столиця західного.

Турки били і вбивали народ, забирали православні церкви, скидали хрести, замазували, або викидали образи, іконостаси і церкви переіменяли на мечети, а католики роблять так само: забирають православні (тай вже деякі греко-католицькі) церкви, скидають хрести, викидають іконостаси, дуть образи, бють народ і церкви замінюють на костели.

Мекка і Рим! — чи є між ними яка різниця?!... Ні! Для Українців Рим і Мекка, то все одно!...

НЕСТЕРТИЙ НАПИС.

Сказав праведний муж:

Написав я своє імя на піску на березі моря і полишив написані букви. Та повів вітер, надніс могучу філю і вона змела написані черти, немов їх ніколи і не було.

Тепер вирізав я своє імя — на дереві вирізав я його. Але коли по літах вернув я в ті сторони, то не побачив я вже і дерева, що колись красувалося серед околиці.

І тоді ще раз написав я своє імя — на мармурі написав я його і вірив, що аж тепер рука часу не затре його ніколи. Та нечайний землетрус порушив усім, що було збудоване на землі і розбив мій мармор і він нині лежить засипаний порохом.

А щож дальше? — запитав я себе, хіба є на світі така незнищима таблиця, щоби імя мое остало на ній вічно?

І відповів мені голос мудрости:

Коли хочеш, щоби імя твое жило вічно, ти напиши його на людських серцях — ти напиши його ладними словами, святими (примірами і розумними вчинками, а його не знищить ані рука часу, ані хуртовина. Воно буде жити в людських серцях і в людських вчинках з роду в рід!

Уп.В.

Свящ. С. В. Савчук.

ЯК ПОВСТАЛА УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В КАНАДІ.

(Дальше).

XVI. СПІЛЬНИЙ АТАК — МОСКВОФІЛІВ І КАТОЛІКІВ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО РУХУ.

Не треба й казати, що пастирський лист архієпископа Александра (гляди (14) 5 ч. „П. В.”), яким він подоптав писемну угоду між собою і Українським Греко-Православним Брацтвом в Канаді і сим самим плюнув собі в лице, завдав українському православному рухови чималий удар. Сей удар був тим тяжший, що провідники сього руху вели і трактували справу поважно, чесно і вірили, що так само трактував її архієпископ Александер. Ім навіть на думку не приходило, щоби він, який безперестанку підчеркував свою „любов” до св. Православної Церкви, та свою прихильність до українського народу, міг повести себе в такий спосіб, який дискредитував би найбільшого безхарактерника, не то церковного достойника. Вони, приступаючи до справи з чесними мотивами і чистими руками, вірили, що архієпископ Александер робить так само, але прийшло ся їм зазнати великого розчарування. Показалося, що чорносотенець все чорносотенцем, де-б він не був, яку-б позицію не займав, що йому мабуть не можна няти віри, хотяй би він присягався на все, що йому найдороще, бо в дійсности, що може бути чоловікові дороще за його честь, за його ім’я, тим більше, коли його честь і ім’я звязані з Христовою Церквою?

Що-ж до самого змісту згаданого листа, то нема потреби розбирати його подрібнійше — він говорить сам за себе*). Такі „мудрощі”, як в ньому, так щодо права Української Православної Церкви на автокефалію, як також щодо права українського народу на самостійне існування, не принесли чести сімлітному школярю, а не то церковному достойникови, архієпископови. Що-ж до згаданого в листі о. Кушніра, то він був правним православним священиком, висвячений угро-руським православним єпископом Стефаном, який був тоді в злуці з російською православною місією.

Але між достойниками російської місії вже тоді була ворожнеча — вона поділила сьогоднішню російську місію на два табори, платонівців і филиповців, а еп. Стефана загнали до католиків, як також підготували ґрунт для живо-церковника Кедровського—і вони стали собі, як то кажуть, на пальці при кожній нагоді. Тому то й архієпископ Александер „не признавав” часом священиків висвячених еп. Стефаном.

З оголошення згаданого пастирського листа архієпископа Александра, Українська Греко-Православна Церква в Канаді була взята в два вогні. Православні священики, москвофіли, які відразу були проти українського православія, почали обвинувачувати Українську Греко-Православну Церкву о порозуміння з уніятами — вони говорили, що вона є тільки штучкою для перетягання православних на греко-католицизм. Що-ж до греко-католиків, то ті почали бити в дзвін тревоги, що провідники Української Греко-Православної Церкви є московськими агентами, які за помічю православія запроднують, чи думали запродати, людей москві. „Канадійський Українець” писав про се метрові статті, а єпископ Будка і його священики вживали се за головну тему своїх проповідий.

Якийсь час здавалося, що Українська Греко-Православна Церква не переживе нового атаки зі сторони москвофілів і католиків. Здавалося, що темний дух московських і католицьких чорносотенців перемаже духа правди і справедливости і що змагання свідомих Українців відновити Рідну Церкву увінчаються неудохою. І вороги Української Православної церкви почали тріюмфувати. Але за скоро...

Завівшись на архієпископови Александрови та митрополитови Платонови, Українське Греко-Православне Брацтво почало шукати іншої дороги, якою дійти-б до означеної цілі. Воно отворило в Саскатуні духовний семінар і на ректора спровадило зі Злучених Держав православного священика, д-ра Лазаря Германа, бувшого доцента на черновецькім університеті. Др. Герман був одним з тих, дуже немногих Румунів, які на Буковині обороняли церковні і національні права українського народу перед румунськими шовіністами і здобув собі на Буковині славу українофіла ще перед війною. Приїхавши до Саскатуни він взявся до праці ширю й енергійно і своїми практичними порадами богато поміг Брацтвови в його праці. А коли архієпископ Александер виступив проти Української Греко-Православної Церкви своїм листом, то др. Герман порадив Брацтвови вдатися до Високопреосвященого Германоса, Митрополита Селевкії і Баалбек і дійствующого єпископа Сирійської

Антиохійської Православної Церкви в Злучених Державах, і просити його взяти Українську Православну Церкву під свій тимчасовий покров, що Брацтво і зробило листом з дня 14 листопада, 1919 р. Митрополит Германос віднісся до справи прихильно і погодився прибути на Другий Український Греко-Православний Собор, який був скликаний в трох містах, в Вінніпегу, 27 листопада, 1919 р.; в Едмонтоні, 4 грудня, 1919 р., а в Саскатуні 11 грудня, 1919 р.

XVII. ДРУГИЙ СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

I. В Вінніпегу, 27 листопада, 1919.

Собор в Вінніпегу отворено архиєрейською Службою Божою, яку відправив Митрополит Германос при асистенті двох сирійських священиків і о. др. Германа та о. Д. Кирстюка, о. Кушніра, о. Дмитрика і прот. Каскова, який прибув на Собор, як делегат від тих українських священиків в Злучених Державах, які знаходилися під російською місією, але бажали перейти до Української Греко-Православної Церкви.

Богослуження випало надзвичайно урочисто, до чого причинилося багато сама особа Митрополита Германоса. Людина гарної будови, симпатично-поважного вигляду, з чистим дзвінким голосом, Митрополит відразу припав всім до серця і не від одного можна було почути слова: „Отсе справді князь церкви; от такого єпископа нам треба”. Надзвичайно припала людям до вподоби також коротка промова Митрополита, в якій між иншим він сказав такі памятливі слова: „Нехай церковна організація буде такою демократичною, щоби недемократичний чоловік не мав в ній місця”.

Наради Собору почалися в 3-ій годині по обіді. Присутних делегатів і гостей було поверх 300, які репрезентували не тільки Манітобу, але й Саскачеван, Алберту та Онтерію. Собором провадив гром. Василь Свистун, представитель Українського Греко-Православного Брацтва і о. др. Герман, ректор українського православного семінаря. Найважнішим до обговорення було, чи Собор удоброє зривання зносин Брацтва з архієпископом Александром, і чи одобрює навязання зносин з Митрополитом Германосом. Над сим питанням відбулися довгі і вичерпуючі дискусії, в яких брали участь між иншими і священики російської православної місії, а саме протоєрей Божик і о. Козоріз, які пізнійше перейшли на унію. Вони старалися переконати Собор, що архієпископ Александер є такий самий щирий Українець як і вони (!), — то є Божик і Козоріз, — та закидували, що Митрополит Германос не є правним єпископом, бо не знаходиться в злуці з російською місією, неначеб, тільки єпископи російської місії були канонічно правними єпископами! Але їх оборона архієпископа Александра і російської місії остала голосом вопіющого в пустині, бо учасники Собора мали аж надто добрі докази про „українство” архієпископа Александра, як також з предложених документів мали незбиті докази канонічної правности Митрополита Германоса.

(Дальше буде).

*) З нього видно, що так архієпископ Александер, як і митрополит Платон, підписуючи угоду з Українською Греко-Православним Брацтвом думали, що Українська Греко-Православна Церква буде тою вудкою, на яку вони будуть ловити уніятів і збільшати ними ряди москвофілів.

ВАРТІСТЬ ЧАСУ НАШОГО ЖИТТЯ.

З чим же я там явлюся,
Чим Богу прислужуся?
Ні світила, ні кадила,
Все то смерть розпорошила.
Но дармо нарікаю,
На смерть вину складаю —
Смерти тогди не бувало,
Як ся в світі проживало.

(З побожної пісні).

Дні нашого життя, се поля, се ниви, се городи дані нам Богом для управи. Та як ми їх управляємо? Що сіємо, що садимо? Колиб оглянулись ми на кожний день з окрема, кілька побачилиб ми засіяних здоровим зерном і покритих засівами добрих діл, благородних поривів, ширих бажань, а кілька зарослих бурянами та колючими будяками! А перейшов день і він вже не вернеться. Незробленого добра вже не можна зробити, а зробленого зла не можна знищити. Кожний день лишає нас при заході сонця і більше ми ним жити не будемо. Однакож не зникне він з нашої уяви і за нами ще в сім життю підуть овочі того, що ми сіяли. Сіяли ми зло — воно виростло і ми бачимо і мусимо їсти його терпкі овочі, а сіяли ми добро — нам радо згадати минувший день, бо солодкі овочі доброї нашої праці перед нами.

ПРОТ. К. КИРСТЮК.

ЦЕРКОВНЕ ПРАВО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.**I.****б. Юридичний а моральний закон.****Юридичний закон а церковно-юридичний закон.**

Закони церкви різняються так від законів моралі, як також від всіх земських суспільних установ зі згляду на відносини церкви (як суспільного організму) до внутрішнього життя кожного поодинокого члена того організму, як також з огляду на завдання церкви в світі.

Ті постанови, які улагоджують зовнішнє поведіння членів якогось суспільного організму і визначають (опреділяють) відносини тих членів між собою і до цілого організму, називаються юридичні закони, з огляду на церкву церковно-юридичні. Вони різняються в суті від законів моралі так що до предмету, обсягу і що до санкції.

1. Дотично предмету відноситься юридичний закон до зовнішніх чинностей людей, значить до тих їх свобідних проявів волі, які обявляються на вні; бо лише вони можуть мати якісь наслідки для триваючого суспільного порядку. Противно моральний закон відноситься до всіх внутрішніх, душевних, подій чоловіка, до його змагань і замірів. І тому, що ці внутрішні змагання і заміри не вкорочують прав інших, не можуть вони й підпадати під осуд юридичного закону¹⁾.

2. В обсяг морального закону входить вся діяльність чоловіка, так його внутрішні заміри, як внішні ділання, бо-ж ці послідні є виразом того, що чоловік у своїм нутрі постановив, вони є зреалізованням (здійсненням) людського заміру. Тому підпадає під осуд морального закону вже й сама постановка виконати якесь діло. Юридичний закон не може проглянути заміру, на яким ґрунтується якесь діло, а лише засуджує те, що чоловік, як член якогось суспільства, зробив; юридичний закон отже засуджує чоловіка після обсягу нарушеного порядку, яким він вкоротив правну область третього, або за провини проти суспільного порядку.

3. Відносно санкції²⁾ має юридичний закон не лише право і обовязок уважати на се, щоби суспільний порядок заховувано респектовано (шановано), але він має і власть примусити кожного піддатися тому порядку і потягнути до відвічальности всякого, хто той порядок нарушує. Противно моральний закон, якого виконання полишене свобідній волі чоловіка, має важність перед судом совісті і за його порушення треба відповідати перед Богом.

Примушуюча власть, яка творить між юридичним і моральним законом найголовнішу ріжницю, є для кожного юридичного закону, а так само для церковно-юридичного закону, конечною умовиною; ріжниця тут є лише в характері способі, яким церква і держава виконують той примус.

в. Церква має примушуючу власть.

Після того устрою, який церква дістала від свого Оснудателя, вона не може користуватися того рода властью, як се робить держава; але й її прислужує право карати члена церкви, який не слухає її і переступає церковний порядок строго юридичного характеру. Се уживання примусу церквою не є ніяк противне християнській догматичній науці про свободу волі. Церква не силує нікого вступати у її звязь; але скоро хто належить до церкви, мусить і підчинитися її законам, опертим на Божій волі, коли хоче бути учасником благ, — які церква запоручає. Примушуюча власть церковно-юридичних приписів існує не задля церкви самої, як більше тому, щоби ті, котрі свобідно вступили до неї і так само свобідно можуть виступити з неї, осягнули означену мету.

г. Примушуюча церковна власть є духовна.

Згідно з своїм характером користується церква при виконанню примусової власти духовними средствами; то-ж не може бути тут і бесіди про фізичні ((тілесні)) средства примусу, бо фізичним примусом не можливо вплинути на серце чоловіка, щоби чоловік стремив до вищих християнських цілей, — а крім сего церква є царством свободи.

г. Ріжниця законів церкви і держави в їх завданнях.

Та вже саме завдання церкви, яке вона має виконати на землі, спричиняє ріжницю між її законами і законами всіх

¹⁾ Юридичний закон не може карати людину, прим. за зависть, за гнів і за скриті лихі думки.

²⁾ Під санкцією законів розуміємо забезпечення сили законів приписаними карами для тих, які нарушують закон. Під церковною санкцією розуміємо забезпечення дотичного закону карами церковного і духовного характеру.

прочих стоваришень, а з осібна держави. Наколи церкві припадає завдання ушасливити людей на землі і приготувати їх до вічного щастя, то держава звертає свою увагу на удержання земського гаразду між своїми членами і не журиться про їх стан після смерті.

д. Ріжниця між церквою а державою в характері.

Церква має в самій суті, Богом їй даного, завдання характер неминучої конечности і як така являється вона зовсім самостійною, наколи ніяка держава на світі не має такого характеру, бо самостійність кожної держави є лише релятивна (зглядна). Наколи церква не є обмежена ні часом ні місцем, її буття не зависить від ніяких місцевих обставин, а що більше вона скрізь і по всі часи була і буде існувати, то держава в кождім згляді зависить від місцевих обставин, від яких залежить і її буття. Церква має Богом приписану організацію, яка безусловно мусить задержатися; держави приноровляють свій устрій до національних і локальних обставин і згідно з ними міняють свій організаційний лад.

е. Ріжниця між законами церкви і держави.

З огляду на ріжницю в характері і завданню між церквою і державою є й закони церкви в своїх головних рисах відмінні від законів держав і інших стоваришень.

Основні закони церкви є незмінні і оперті на волі Бога, уважають вічний закон своїм жерелом, ділають духовно-моральними средствами і мають завдання ушасливити чоловіка в теперішнім і будучім життю; закони держав є змінні, побудовані на людській волі, мають за жерело дочасний закон, ділають фізичними средствами і стремлять до того, щоби вдержати лише в теперішнім життю між людьми спокій і порядок, а про посмертне життя не дбають.

е. Становище церкви в області права.

Відмінність законів церкви, як суспільного організму, від законів моралі і держави визначає те становище, яке церква займає в обсягу права. Церква має свою особливу організацію, розпоряджає своїми особливими средствами і має свою особливу мету. Від Бога походить її організація, Богом визначена мета, яку вона має сповнити на землі, Богом призначені ті средства, які потрібні до осягнення мети. Організація церкви є тому самостійна, від всіх евентуальностей людської волі независима і як строго божественна інституція, має бути збережена по всі часи. Задля сего в першій мірі мусять бути означені відносини між членами церкви і нею самою, яка згідно із внутрішньою суттю церкви дбає про правильність сих відносин; зберігає її перед самоволею одиниць і старається про удержання порядку в кождім згляді.

ж. Відносини церкви до нечленів і до держав.

Тому, що церкві припадає завдання розпросторонитися по цілім світі і повернути всі народи до християнства, мусить вона стояти і до тих, які ще не навернулися до неї, в певних відносинах, відповідно до її характеру повсюдности.

По ріжних частях землі поширена, мусить церква стикатися також і з тими державами, що на їх областях вона ступила міцною ногою; з сего повстають нові відносини між церковною і державною властью, які також вимагають докладного урегулювання (управління). Ці ріжnorodні відносини, які торкаються зовнішнього життя церкви, мусять означити виразні, внутрішньому характерови церкви відповідні, норми (правила).

З огляду на ці ріжnorodні відносини являється церква в обсягу права передусім як суспільний, юридичним ладом випосажений, організм, який займає певне становище зглядом держав і ріжnorodних віроісповідних стоваришень.

(Дальше буде).

ВИСНАЗИ СКОВОРОДИ.

Віра без діл мертва, а добрі діла без щирої, глибокої віри неможливі. Бо віра, се та внутрішня сила, яка спонукує чоловіка до добрих діл.

Свідомість людей показує не їх бесідою, але їх роботою. Хто говорить, як свідомий, а не робить так, щоби його робота відповідала його бесіді, той подібний до рільника, що багато думає про способи сіяння, але до сіяння не береться.

Хтось звернув Сковороді увагу, що якийсь чоловік добився великого маєтку, на що Сковорода відповів:

— Ех, брате, не завидуй. Коли хтось був пастухом одної свині, а пізніше пасе тисячу, то хіба не однаково? Все-ж він свинопас! Але можна би завидувати, колиб чоловік з лихого став добрим, з нерозумного розумним, з скупара щедрим, з нікчемного вартним.

Се Сковорода сказав знаючи, що чоловік, який розбогатів, був поганим чоловіком.

ДІЯВОЛ ТЕПЕР НОСИТЬ ТІЯРИ.

В 15 ч. перемиського „Українського Голосу“ є стаття з білоруського часопису „Криница“ і в тій статті є висловлене крайнє негодування білоруського духовенства проти папи. Від себе „Український Голос“ додає:

— Ми нарочно навели сю статтю, щоби наше греко-католицьке духовенство пізнало, як ставиться до конкордату білоруське греко-католицьке духовенство. Папа для нього є так довго папою, як довго руководиться правдою голошеною Христом. Колиж папа є під впливом діявола — себто несправедливости, він перестає бути для людей авторитетом. Се нехай знають наші римські пахолки, котрим ми ще раз пригадуємо, що що иншого наука Христа, а що иншого облудна політика папська. Та папська політика розпала би ще раз Христа, як би появил ся. Так, так! Діяволи тепер носять і тіяри (тіяра — папська корона) і кардинальські капелюхи.

Комісія для перекладу Святого Письма та Богослужбових Книг на українську мову.

При св. Синоді православної церкви в Польщі утворилася Комісія для перекладу Святого Письма та Богослужбових книг на українську мову. В склад комісії увійшли: Митрополит Діонізій, — голова; проф. І. І. Огієнко, — помічник голови; о. О. Табинський, — учений секретар; сенатор М. К. Черкавський, — член. Комісія обрала своїми членами-співробітниками: проф. Олександра Лотоцького (Прага, Чехи), проф. Василя Біднова (Прага, Чехи) і письменника Модеста Левицького. Всім членам комісії порозіслано на рецензію переклади літургій св. Іоанна Золотоустого (проф. І. І. Огієнка) та св. Василя Великого (о. П. Табинського).

Комісія в першу чергу перегляне й видасть переклади текстів літургійних, далі Часослова, Требника, Акафистів та Синаксарів. Незалежно від справи перекладу Святого Письма, який розтягнеться на довгий час, комісія приступила до друкування Євангелія українською мовою за текстом апробованим і виданим російським Синодом.

Читайте і передплачуйте „Православний Вісник“, одинокий релігійний часопис в Канаді. Кождий читач повинен постаратися, щоби його сусід також передплатив сей одинокий широко-український часопис.

Не Добром Пахне Католицизмови.

Про перше віче для запрошення проти польсько-римського конкордату доносити українські часописи зі Злучених Держав і як що далі протестаційні віча будуть йти так само, то мабуть мало що лишиться з греко-католицької церкви в Злучених Державах. Віче було скликане в Пасейку, Н. Дж. і на нім промовляли як спроваджені бесидники, гром. Ревюк, редактор „Свободи“, та М. Хандога, редактор „Народнього Слова“. Обурення народу було велике. Рав в раз розносилися оклики: „Проч з Римом! Геть польсько-римське ярмо!“ Довершенням віча було ухвалення резолюції, якою зібрані заявили, що „зривають з Римом всі звязки і лучаться з українською автокефальною церквою з її головою в Америці, архиепископом Іваном Теодоровичем“. За резолюцією заявилося около 2,000 присутних, підчас коли за смирнішою резолюцією з самим лише протестом було 18 рук.

ЕПИСКОП АЛЕКСАНДЕР ВЕРТАЄ ДО КАНАДИ.

Софійська (Болгарія) „Русь“ з 5 травня приносить таку вістку:

„Відзд еп. Александра. —

Діставши єпископську катедру в Канаді єпископ Александер збирається в близькій будучности виїхати на місце своєї нової служби.“

Вістка „Руси“ заслугоє на увагу з кількох причин: 1. Хоч еп. Александер прибрал був собі в Злучених Державах титул архиепископа, то тепер являється знов тільки єпископом. 2. З єпископства канадійського він в дійсности ніколи й не уступав і тому його поворот до Канади не є для него якраз „новою службою“.

До Канади він мав виїхати вже пару літ тому, скоро тільки приїхав до Америки митр. Платон, та дивним дивом замість до Канади заїхав до Сербії а пізнійше й до Царгороду. 3) У міжчасі в Канаді являлося вже кількох інших російських єпископів, як Теофіл, Аполінарій і Адам Филиповський, і доси здається ніодин з них не був формально усунений, отже недобитки російської православної церкви в Канаді в дійсности мають тепер аж чотирох єпископів. Кілько на те є звичайних священників, не дуже відомо, але здається, що не далеко відійдемо від правди, як скажемо, що менше-більше на одного російського православного священника в Канаді припадає по одному єпископові.

Пречудні відносини!

НОВІ КАТОЛИЦЬКІ СВЯТІ.

Папа римський проголосив два тижні тому двох нових католицьких святих. 17 травня проголошено святою монахиною Кармелітку, сестру Терезу,

яка вмерла в молодім віці в 1897 р. 21 травня проголошено святом голандського Єзуїта Петра Канісія, який за свого життя був найвизначнішим противником Мартина Лютера.

ДОПИСИ.

Звідомлення Про Базар Укр. Прав. Церкви в Вінніпегу.

Прихильникам Української Православної Церкви буде приємно довідатися, що сегорічний Базар, устроений Жіночим Товариством при У. П. Ц., вдавсь дуже гарно, бо помімо тяжких часів приніс чистого доходу \$651.63.

Успіх Базару треба завдячити в головній мірі зарядови Жіночого Товариства, а також всім членкиням Товариства, передовсім тим, що продавали тикети, а також тим паням, що дарували річи на Базар. Річи, котрі були даровані на сей Базар, були надсподівано гарні і цінні. Крім річей, присланих Жіночим Товариством з Шіго і від пацієнтів з Найнет, всі решта річи були зібрані між членкинями Товариства і прихильниками Укр. Прав. Церкви.

Також треба на сім місці подякувати мущинам, котрі не жалували ні часу ні труду, щоби Базар вдавсь як найкраще.

Касовий звіт Базару представляється як слідує:

Загальний прихід з Базару готівкою \$801.93

Розхід Базаровий \$171.55

Разом готівки \$630.38

Винні Товариству \$21.25

Разом \$651.63

За Укр. Жіноче Тов. при Укр. Православної церкви

О. Свистунова, голова,
М. Угрюнкова, касієрка,
А. Романчич, секретарка.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ УНІЯТА.

(Дальше.)

Історія учить нас, що в кождім народі національна свідомість проявлялась і зростала лише тоді, коли даний народ прийняв християнську віру і церкву. Свідомість на Україні повстала тоді, як християнство прийнялося на Україні; культуру укр. плекало лише духовенство при церквах і монастирях. Українська держава була тоді найсильнішою і найбогатішою, бо всі князі, володарі, бояри були виховані і просвічені українським духовенством, українською церквою. Українську старинну культуру, історичні пам'ятники, укр. націоналізм і свідомість, красу і багатство укр. слова, поезії і т. д. зберегло укр. духовенство. Легко-важати собі історію укр. церкви, не звернути уваги на вартість і значіння її, як національного чинника, не можна... Хто розуміє, що є національна свідомість і церква, той мусить без найменшого сумніву, вагання, розпочати свою роботу для народу через церкву і то таку церкву, котру народ любить і любить, котра промовляє народови до душі і його совісті й розуму під кождим взглядом. Кождий народ національно освідомився і був національно освідомлений лише тоді, як його церква промовляла до него й давала йому духову поживу з науки Христа його рідною мовою.

Того самого хоче і бажає собі наш народ в теперішню пору, в теперішню днину, для нас так не веселу! Кождий народ гордиться своєю вірою, любить її, вона тримає людей при народі і його культурі.

А чи в нас Українців є своя віра, своя церква, котрою ми гордились? Була в нас колись своя віра і церква, було колись національно свідом-

ство та ми стратили свою укр. православну віру, і українську православну церкву. Ми відреклися її, як Юда Христа, і прийняли унію, котра нічого доброго нам не дала, а навпаки, звищила і нищить пляново все те, що в нас було, що ще є українського!

Частина нашого народу опинилась від початків унії під польсько-єзуїтським покровом і пропадає друга, більша, частина нашого народу опинилась в кістях Москалів, котрі сміли через нашу байдужість використати і присвоїти собі культуру української церкви і назвали те все своїм, московським!.. Ми Українці лишлись через се і без своєї віри і церкви, а тим самим затратилась наша свідомість національна. Упало наше культурно-національне життя, неграмотність опанувала 99% укр. народу. Ми опинились над берегом безвихідної пропасти. Москалі, Поляки, Чехи, Серби, і другі народи нестратили свого національного „я“, лише тому, що зміли присвоїти собі церкву і надали її імя, московська, чеська і сербська. І ми зможемо вратувати себе від національної загибелі, від економічної і політичної залежності тільки тоді, коли в нас буде одна національна церква, — церква українська православна. Річні другі секти в нас не повинні мати місця, як на Україні, так і на еміграції...

Майже 60% українських інтелігентів в Галичині становлять священики і їх сини і доньки. Майже кождий визначніший провідник народу в Галичині був поповичем. Якби ми нині виглядали, щоби ми сьогодні мали, наколиб в нас не було поповичів, котрі підготували до національної роботи між українським темним народом отримали від своїх батьків-священиків?! Нежонатє священство в нас, се наша згуба, загибела, се занепад моралі, як між народом, так і між самим таки священством. Примірів на се не треба аж шукати, їх маємо всюди, як в Галичині так і в Канаді, де лише є целібатники попи. Чи нам Українцям потреба такого священства? Чи нам з него є і буде якась користь? Ні, Ніколи!

Щоби наш народ міг дивигнутись національно, щоби міг стати певно і сильно на національному ґрунті, щоби міг стати національно свідомим, щоби міг стати і бути нацією в повнім, значінню того слова. Тому треба укр. православної церкви треба укр. православної церкви, яка промовлялаб до глибини його душі, де він не був і не жив. І тому нам потреба не тільки обороняти українське православ'є, — ми мусимо ним дихати, ним жити і тим самим давати і нести Укр. Православної Церкві моральну поміч. Се не є роздор. Укр. православна церква була у нас на цілій просторі України від перших початків християнства на Україні-Руси. Попавши в московсько-польську політику залежності, ми її були стратили, та тепер в часі визвольних змагань українського народу за свою державність, ми відзискали її назад. Російська революція дала змогу відновитися українській православної церкві, котра по довгім летаргю, прокинувшись до нового життя релігійного і народнього. На українському небі засіяла нова зоря по довгій темній ночі, і віщує, що незадовго зійде і ясне сонце, що золотими проміннями

освітить всю українську — много-страдалну землю, увесь укр. православний мир, що стільки крові проляв за християнську віру, що стільки прупів положив для оборони християнства на широких степах України... Тою новою зорею, тим я-сним золотим сонцем для українського народу, для України є відроджена Українська Православна Церква.

Упала Центральна Рада, провадився гетьман, пропала директорія, згинули залізні полки Укр. Гал. Армії і здавалося, що ми вже все програли, здавалося, що не має для нас вже виходу ніякого. Та гляньмо бистрим оком орла карпатського на безмежні простори України, загляньмо в душу, в серце України, в Київ, а побачимо, що відроджена укр. церква існує, продовжає дальшу нитку українського життя! — Чого не могли оборонити козацькі полки, над чим не думали державні наші мужі, те спокійно, тихо, лагідно з хрестом в руці, з побожною піснею в устах і з чистим серцем з любов'ю до свого народу многострадалного з жертвуванням, з нараженням свого життя, серед найбільших трудностей укр. духовенство Укр. Прав. Церкви несе і голосить Слово Боже, науку Христа-учителя на українській мові, для укр. народу. Рoste свідомість національна серед мас народних, збільшає значіння і вплив укр. духовенства, росте любов до свого рідного до України. Рoste також любов до Бога, бо нарід краще розуміє науку Христа на рідній мові. Вона є єдиним полем національного життя, близька серцю кожного Українця від найбільш освіченого до найтемнішого. На широких степах України, на землях Володимира Великого і Ярослава Мудрого йде тепер завзятий бій, від вислуду якого залежати-ме доля цілого укр. народу. Коли ми не доцінимо значіння і ваги укр. прав. церкви, в найближчий час, з нашої таки вини, грозить нам повним розвалом, обіднінням. Хто свідомо виступає проти укр. православної церкви, той поповняє злочин зглядом свого народу і його культури і його існування як нації. Хто виступає проти укр. православної церкви, той видно бажає, щоб укр. народ і українське духовенство було зависиме і підлягало знова російському Синодови — отже дармо малиб пропасти здобутки революції! Хто недоцінює укр. прав. церкви, той промощує Москві дорогу до цілковитого знищення національно-культурного українського життя той хоче й бажає, щоб над поневоленням, розбитим нашим народом панували надалі хижі сусіди; той хоче й бажає, щоб ми були неначе те судно без керми і весел на розбурханому морі.

(Кінець буде).

ВІДПОВІДЬ ЄВАНГЕЛІКАМ.

(Глен Елдер, Саск.)
Хвальна Редакція Прав. Вісника! Просимо уділити нам місяця на спростовання пашквілю, який появился в 236-7 чч. „Канадійського Ранка” п. з. „Що говорив піп Мельничук?”

підписаний М. Б. і І. Е. Ми нище підписані заявляємо, що в тій писанині нема ані одного слова правди. Ми були присутні підчас проповіді о. Мельничука, як також були в хаті п. А. Сакала (де о. Мельничук був на станції) в той час, коли М. Б. дещо о. Мельничука випитував, однак І. Е. ми там не бачили. Ми заявляємо, що М. Б. і І. Е. написали неправду, бо о. Мельничук таких річей, як вони пишуть, не говорив ані на проповіді, ані в хаті.

„Шановні” дописувателі „Шановного” часопису „Кан. Ранка” поперекучували слова о. Мельничука на свій лад і хочуть, щоб ім хтось повірив. Що їх писанина се сама лож, показує хочби те, що „Шановні” дописувателі бояться показати людям своє лице і підписалися тільки початковими буквами.

Щоби не забирати багато місця, ми не будемо опрокидувати всіх закидів зокрема, скажемо тільки, що вони всі неправдиві, що стверджуємо своїми іменами. Але щоби наочно показати, якою брехнею послуговуються дописувателі „Кан. Ранка” ми наведемо тільки отсей уступ з їх допису: „Говорить сей піп, що його православна церква дозволяє читати Святе Письмо, але хто читає, то нехай не думає про се, що читає”. Таку чорну брехню може написати тільки людина без чести. Священик Мельничук говорив якраз противно. Він казав: хто читає Святе Письмо, то хай думає про що він читає і хай не толкує Святого Письма кожний на свій лад, як се водиться між протестантськими сектами.

Коли пресвітеріянська церква між Українцями будеться на такій брехні, то хай нас Бог боронить від такої „евангелізації”.

Інтересно також, як міг М. Б. підписуватися під таким дописом, коли він на українських православних зборах, які відбулися 5 квітня с. р., говорив в присутності около 20 людей, що Українська Православна Церква є добра і правдива і що її заснували ще апостоли, отже він є її прихильником. Не має також чого М. Б. хвалитися своїм проповідником Тимчуком. Люде, які його знають, кажуть, що він також був греко-католиком а до того й дяком, аж доки Серафим не викривив його на свого „попа”. А було се в Стюарт борн, Ман., на дорозі перед церквою, бо люде до церкви не пускали. Але брат Тимчук не задрів там довго місяці і пішов там де більше платять. Говорять також, що він вже й до Укр. Прав. Церкви прошився, але що там таких не приймають, то мусів остати там, де є тепер.

Семен Кивирига,
П. Г. Лозинський,

Шіро, Саск.

Хвальна Редакція!
В залученню пересилаю моней-ордер на \$16 з котрої то суми припадає \$10 на „Православний Вісник”, а \$6 на будову Укр. Прав. Катедри у Вінніпегу.

Щодо збірки передплатників на „Прав. Вісник та його пресового фонду, то до сього спричинилася Ти-

дорська громада коло церкви Льорі в неділю дня 27 травня. На признання і похвалу заслугоє п. Лазарович, учитель школи „Лисенко”, котрий не пощадив труду та виголо-сив добре оброблений відчит, заохочуючи слухачів у своїх кінцевих виводах до піддержання своєї преси, яка обороняє нас перед ворожими нападами та стоїть на сторожі наших релігійних та національ-них змагань.

В неділю дня 17 травня по Бого-служенню коло церкви „Половика” (Тідор) мав учитель п. Вівсьяник рів-нож відчит, в котрім представив причини упадку укр. державности, та подав вказівки, після котрих ми повинні старатись піднести себе на вищий ступінь зрозуміння власної державности та її пошани.

Обидва відчити вислухали прису-тні з великим зацікавленням. Честь і слава Інст. ім. П. Могилі, що ви-ховує таких ширих діячів на народ-ній ниві, а обом пп. учителям бажаю мужности та витривалости в праці над освідченням „меншого брата”.

Свящ. В. Слюзар.

ЖИТТЯ В ГЕМТОН.

Всеч. Отче Редакторе!

Прощу Вас помістити моїх пару слів про нашу околицю Гемтон. Саск. Живе тут споре число Українців, з Галичини і Буковини. Є тут вже Український Народний Дім, де час від часу відбуваються представле-ня, відчити і дебати.

Одна миля від Гемтон є укр. право-славна церква де служить Всеч. о. Стратійчук. Під його проводом цер-ковна робота поступає гарно вперед. Люде, які перше відносилися воро-жо до православної церкви зачали тепер симпатизувати з нею. Свящ. Стратійчук обслуговує тут чотири цер-кви.

Треба згадати і про нашого Впре-освященного Владки візитацію, ко-тра причинилася дуже багато до нашого церковного поступу.

На Гемтоні Українці читають отсі часописи: Народний Часопис „Український Голос”, Православний Ві-сник”, Канадійський Фармер, ан-глійський часопис в українській мові „Канадійський Ранок” і в малій кількості французський часопис в українській мові „Канадійський У-країнець”. Читають також больше-вицькі „Робітничі Вісти”, „Україн-ський Прапор”, „Укр. Скитальця” „Дніпро”, „Січ” і „Наш Поступ”. Тре-ба згадати, що наші протестанти ду-же а дуже рили проти свящ. Стра-тіючука, але нічого не зробили, бо люде по стороні о. Стратійчука. При-чер Тимчук бачив, що о. Стратійчук робить добру роботу, отже спрова-див „біблійника”, бо його люде вже не слухають. Коли і се нічого не по-магало, то давай доносити інспек-торови, що о. Стратійчук вчить по українськи підчас шкільних годин. хотая сего не було, бо він вчить, по четвертій годині. Як бачите дорогі читачі, прічерови не всмак навчання дітей української мови, історії, пі-сень і молитов. Він не хоче, щоби ми знали „Чиї ми діти, яких батьків ким і за що закуті”. Мушу згадати, що інспектора возив по хатах, щоби свідчили, що свящ. Стратійчук вчить по українськи не Жид ні Поляк, тільки таки свій добре знаний ки-ринник, який виступав проти кан-дидатури п. Свистуна на посла. Але на протестантській ярки тут ніхто не дивиться, бо зрештою нема на ко-го дивитися.

Сего року за приміром школи „Ставан”, де вчить укр. учитель вже другий рік, пішла школа Олесків і взяла українського учителя.

На сім місяці складоу сердечну по-дяку о. Стратійчукови за те, що не-жалує ні часу ні труду і вчить дітей по четвертій годині української історії, мови, пісні і молитви.

А Вас п. прічер прошу, лишіть я-ничарську роботу і ступайте на пра-вий шлях служення своему народови. Вдоровлю широко всіх Українців.

Андрій Крипакевич.

Православний Календар Рік 1925

(Після нового стилю)

ЛИПЕНЬ.

- 1 С. Леонтія
- 2 Ч. Юди ап., Зосима
- 3 П. Методія
- 4 С. Юліана муч.
- 5 Н. 4. по Сош. Евзебія
- 6 П. Агрипіни муч.
- 7 В. Різдво Івана Хрест.
- 8 С. Февронії
- 9 Ч. Давида
- 10 П. Самсона
- 11 С. Кира і Івана Безсп.
- 12 Н. 5. по Сош. Петра і Павла.
- 13 П. Соб. 12 Апост.
- 14 В. Косми і Даміана
- 15 С. Пол Риз. П. Б.
- 16 Ч. Якінта і Анатолія
- 17 П. Андрея крит.
- 18 С. Кирила і Методія
- 19 Н. 6. по Сош. Атаназія
- 20 П. Томи прп., Акакія
- 21 В. Прокопія муч.
- 22 С. Панкратія
- 23 Ч. Антонія Печерськ.
- 24 П. Ольгія княгині
- 25 С. Іларія, Прокла
- 26 Н. 7. по Сош. Арх. Гавр.
- 27 П. Онисима
- 28 В. Володим. рівн. Ап.
- 29 С. Атиногена
- 30 Ч. Марини муч.
- 31 П. Якінта, Еміліяна

ЩО НАМ ПИШУТЬ.

Смокі Лейк, Алта.

Хвальна Редакція!

Посилаю одного доляра як перед-плату на „Православний Вісник” і 25 центів на пресовий фонд. Дуже владував мене „Православний Ві-сник” як загоствив до моєї хати, бо подав мені науку в ріднім слові. Вже відколи Українці в Канаді, то тако-го слова правди ще не почувли, як в „Православний Вісник”. В нас кацапи ще і дальше плетуть, що у-країнські священики сякі і такі, але народ краще від них знає і чим раз менше їх слухає. Тут є кацапський батюшка Хруставка і тим дітей вчить, що накупили ім „фут-балів” і вони грають довкола церкви. На тім наука і кінчиться.

Д. П. Сухолотоцький.

Монтреал, Квебек.

Хвальна Редакція Пр. Вісника:

На самий перед складаю Вам сер-дечну подяку за Вашу велику, щир-у і користну працю, яку виконуєте на ниві нашого українського наро-ду. Мені радісно приходитьсь ска-зати, що наш український нарід має много всюда вірних і щирих синів, які працювали і будуть працювати на добро і користь всему україн-ському народови.

Ідіть сміло вперед, голосіть і го-воріть правду, любіть правду, бо-роніть правду, а за се український нарід запише Вас, вірних і щирих синів, до своєї історії.

С. Плетенчук.

На Укр. Прав. Церкву в Вінніпегу.

По 1 дол.: Коропатніцький Іван Шіро, Саск., Стечишин Мих. Йорк-тон Саск., Сліпченко Г. В. Йорктон, Саск., Білик Георгій Сторновей, Саск., Коропатніцький Тодир, Шіро, Саск., Кирилук Георгій, Шіро, Саск. Разом \$6.00

Щире спасибі!
Прислав о. Слюзар.

Пресовий Фонд

Збірка в церкві, Льора, Саск \$3.00
Василь Чепіль Шіро, Саск. 1 дол.
По 25 цт.: Д. П. Сохолотоцький, Смокі Лейк, Алта.
З Брендому, Ман. по 25 цт.: Пе-тро Мазяр, Василь Янда, Олекса Пе-траш, Іван Касюрак.

ДО

Українських Греко-Православних Священиків і Громад в Канаді.

Сьогорічні архиерейські візитації Іх Високопреосвя-щенства Архиепископа Іоанна Теодоровича в Канаді по-чнуться в другій половині червня. Громади, які бажають мати в себе Високопреосвященого Владика на візитації, зво-лять прислати свої прохання сейчас до голови Консисто-рії, протоерея С. В. Савчука, на понизшу адресу.

Всечесні Отці Духовні зволять порозумітися з своїми громадами в сій справі в найблизшому часі і доглянути, щоби прохання надійшли до Консисторії не пізніше, як 15 червня, щоби можна завчасу виробити плян візитацій.

Rev. S. W. SAWCHUK, 379 Parr St., WINNIPEG, MAN.